

ДИДАКТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ

Інформаційні комп'ютерні технології зайняли міцне місце в процесі навчання. Висловлюються різні точки зору: поряд з багатьма позитивними моментами фахівці відзначають і недоліки. Це, перш за все відсутність якісного програмного забезпечення та неможливість прямого усного діалогу з комп'ютером. Але, незважаючи ні на що, комп'ютерні програми існують і успішно використовуються при вивченні різних предметів. Практика показує, що вони мають чимало переваг перед традиційними методами навчання. Серед них індивідуалізація навчання та інтенсифікація самостійної роботи учнів, підвищення пізнавальної активності і мотивації [2, с. 42].

Якщо говорити про дидактичні завдання навчання іноземним мовам, які можуть бути ефективно вирішені з використанням сучасних комп'ютерів, то до їх числа можна віднести:

- 1) формування умінь і навичок читання іноземних текстів,
- 2) вдосконалення умінь аудіювання;
- 3) удосконалення умінь побудови монологічних і діалогічних висловлювань;
- 4) вдосконалення умінь писемного мовлення через підготовку різного роду творів, переказів, рефератів;
- 5) поповнення словникового запасу учнів лексикою сучасних іноземних мов;
- 6) формування стійкої мотивації іншомовної діяльності учнів шляхом використання на заняттях оперативних матеріалів глобальної мережі Інтернет, електронної пошти, результатів роботи пошукових систем [1, с. 20].

Процес оволодіння лексикою складається з кількох етапів:

- 1) ознайомлення, що включає введення і пояснення;
- 2) тренування у вживанні лексичних одиниць (ЛО) (первинне закріплення);
- 3) вживання ЛО (включення їх у мовну діяльність [3, с. 44].

Одним із способів оптимізації процесу навчання лексичним одиницям є використання комп'ютерних технологій, які примножують дидактичні можливості традиційного навчання, одночасно забезпечуючи наочність, аудіо- і відео підтримку, контроль. Розширюються можливості використання проектного методу та інших нестандартних форм навчання.

Ознайомлення з ЛО включає розкриття їх форми, значення й вживання. Використання комп'ютера дозволяє формувати графічний образ

слова одночасно з його звуковим і моторним чином. На етапі показу, на екрані з'являються ЛО і відповідні їм картинки. Одночасно з графічним зображенням слів молодші школярі мають можливість прослухати ЛО (при цьому відбувається формування звукового образу слів). Письмова фіксація лексики сприяє зміцненню зв'язків слів і сприяє їх кращому запам'ятовуванню.

Зорове і слухове сприйняття допомагає дитині активно, свідомо засвоїти лексичний матеріал. Використання комп'ютера представляє певні зручності й для вчителя, оскільки він не має можливості принести до школи всі потрібні йому предмети, а їх наочне зображення вимагає великих витрат часу.

Слід зазначити, що при комп'ютерному ознайомленні з лексикою дотримується принцип індивідуалізації навчання. Одні школярі гірше сприймають графічний образ слова, інші – звуковий. Комп'ютер дає можливість виконувати вправи, спрямовані на відпрацювання тієї чи іншої операції залежно від труднощів, з якими зустрічаються окремі учні. Це допомагає покращити знання ЛО кожного учня.

Етап ознайомлення завжди закінчується первинним закріпленням і включенням слів у мовленнєву діяльність. Первинне закріплення передбачає відпрацювання різних аспектів слова: його форми, значення й вживання. Використання комп'ютера допомагає включити всі ці аспекти.

При роботі з комп'ютером до зорового каналу сприйняття додається моторний. Можливість перемішати ЛО сприяє запам'ятовуванню, формуванню довільної уваги, підвищення стійкості уваги, керованості сприйняття у школярів, оскільки, як стверджують психологи, учень набагато швидше засвоює матеріал, якщо він пов'язаний безпосередньо з дією, яку він бачить або виконує сам.

Узагальнюючи досвід застосування комп'ютера і мультимедійних технологій на уроках іноземної мови та в позаурочний час, можна зробити висновок:

- мультимедійні технології прискорюють процес навчання;
- вони сприяють різкому зростанню інтересу учнів до предмету;
- покращують якість засвоєння матеріалу;
- дозволяють індивідуалізувати процес навчання;
- дають можливість уникнути суб'єктивності оцінки.

Таким чином, впровадження комп'ютерних технологій створює передумови для інтенсифікації освітнього процесу. Вони дозволяють на практиці використовувати психолого-педагогічні розробки, що забезпечують перехід від механічного засвоєння знань до оволодіння умінням самостійно набувати нові знання. Комп'ютерні технології сприяють розкриттю, збереженню і розвитку особистісних якостей учнів.

Список використаних джерел

1. Єфременко В. А. Застосування інформаційних технологій на уроці іноземної мови. Іноземні мови в школі, 2007. № 8. С. 18–21.
2. Телицин Т. М. Використання комп'ютерних програм на уроках англійської мови. Іноземні мови в школі, 2002. № 2. С. 41–43.
3. Цветкова Л. А. Використання комп'ютера при навчанні лексики в початковій школі. Іноземні мови в школі, 2002. № 2. С. 43–47.
4. Чжоу Лісінь. Вісник МДЛУ, 2005. № 1. С. 192–201.

Ольга Гончарова

МЕМУАРИ ПОЛЬСЬКОЇ ШЛЯХТИ КИЇВСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ ЯК ДЖЕРЕЛО З ІСТОРІЇ ПОВСЯКДЕННОГО ЖИТТЯ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.: КОРОТКИЙ ОГЛЯД

Останні десятиліття все більше уваги приділяється до проблем соціальної історії та приватної сфери життя суспільства. У зв'язку з цим дослідники вивчають джерела особистого походження, зокрема мемуарної літератури як історичного та біографічного джерела.

Мемуари (франц. *mémoires* – спогади) – оповідь у формі записок від імені автора про реальні події минулого, учасником або ж очевидцем яких він був. У мемуарах віддзеркалюється суб'єктивне осмислення певних історичних подій чи життєвого шляху конкретно-історичної постаті, здійснене автором у художній, художньо-публіцистичній чи публіцистичній формі з залученням ним справжніх документів свого часу, глибоким співвіднесенням власного духовного досвіду з внутрішнім світом реальних героїв, соціальною та психологічною природою їхніх учасників, мотивацією дій і рішень. Мемуарну літературу поділяють на три категорії: об'єктні, мета яких лежить у відтворенні об'єкта авторської уваги (подій, ситуацій, людей); суб'єктні, головний інтерес у яких спрямовується на постать автора; спогади, що органічно поєднують у собі обидва підходи [16, с. 436].

В сучасній українській історичній науці мемуари шляхти Правобережної України, в тому числі Київської губернії, як важливий сегмент джерельної бази залучають у своїх дослідженнях такі історики, як І. Кривошея [15], Є. Чернецький [19], В. Перерва [18], О. Ніколаєнко [17], Т. Епштейн [1], Д. Бовуа [12; 13] та ін.

На відміну від надрукованих у середині ХХ ст. мемуарів, присвячених, в більшості, участі авторів у громадському житті, видані в наш час спогади зосереджують увагу на описах польської садиби і спільноти, на рефлексіях історичних подій, на пригадуванні особистих вражень, почуттів, дій. Тут варто згадати мемуари Анни Павелчинської,